

آزمون
شروع از مهر
شماره دو

رشته ریاضی

تجربہ | ریاضی | انسانی

ویژه کنکور
۱۴۰۴

مرورنامه آزمون آزمایشی خلی سبز

نام درس	مباحث	از صفحه	تا صفحه	مؤلف	ویراستار
حسابان و ریاضیات پایه	ریاضی (۱): فصل ۳ و ۴، صفحه ۴۷ تا ۹۳ حسابان (۱): فصل ۱، صفحه ۱ تا ۳۶	۲	۱۹	علی شهبازی	صادق محمدی

فصل ۳ ریاضی (۱)

توان گویا

۱ اگر $a^n = b$ و n عددی طبیعی باشد، می‌گوییم a ریشه n ام b است. چند مثال:

$\sqrt[2]{8} = 2$	ریشه سوم ۸
$\pm\sqrt[2]{25} = \pm 5$	ریشه‌های دوم ۲۵
$\pm\sqrt[4]{3}$	ریشه‌های چهارم ۳
$\sqrt[5]{-1} = -1$	ریشه پنجم -۱

۲ ریشه n ام عدد a در دو حالت $a \geq 0$ و $a < 0$:

علامت a	ریشه n ام (فرد)	ریشه n ام (زوج)
$a \geq 0$	$\sqrt[n]{a}$	$\pm\sqrt[n]{a}$
$a < 0$	$\sqrt[n]{a}$	ندارد

$$\sqrt[n]{a^n} = \begin{cases} a & \text{فرد } n \\ |a| & \text{زوج } n \end{cases}$$

۳ حاصل $\sqrt[n]{a^n}$
۴ قواعد رادیکال‌ها:

مثال	توضیح	
$5\sqrt{2} + 3\sqrt{2} - \sqrt{2} = 7\sqrt{2}$	باید «عبارت زیر رادیکال‌ها» و «فرجه‌هایشان» برابر باشد.	۱ جمع و تفریق رادیکال‌ها
$\sqrt[4]{2} \times \sqrt[4]{3} = \sqrt[4]{6}$	باید «فرجه‌ها» برابر باشد.	۲ ضرب و تقسیم رادیکال‌ها
$\sqrt[3]{54} = \sqrt[3]{2 \times 3^3} = 3\sqrt[3]{2}$	$\sqrt[n]{a^n b} = \begin{cases} a\sqrt[n]{b} & \text{فرد } n \\ a \sqrt[n]{b} & \text{زوج } n, b > 0 \end{cases}$	۳ عدد بیرون کشیدن
$\sqrt[4]{32} = \sqrt[4]{2^5} = \sqrt[4]{2^4 \times 2} = 2\sqrt[4]{2}$	$\sqrt[m]{\sqrt[n]{a}} = \sqrt[m \times n]{a}$	۴ رادیکال تو رادیکال
$\sqrt[12]{5^{12}} = 3 \times \sqrt[6]{5^{2 \times 6}} = 3\sqrt[6]{5^2}$	$\sqrt[k]{a^{mk}} = \sqrt[m]{a^k}$ (اگر k زوج بود، a قدرمطلق می‌گیرد.)	۵ ساده کردن توان و فرجه

$$\sqrt[n]{a^m} = a^{\frac{m}{n}}$$

توان $\frac{m}{n}$ →
فرجه n →

۵ توان گویا: اگر $a > 0$ باشد، آن‌گاه:

۶ قواعد توان:

ضرب با پایه‌های مساوی	ضرب با توان‌های مساوی	تقسیم با پایه‌های مساوی	تقسیم با توان‌های مساوی	توان منفی	توان به توان
$a^n \cdot a^m = a^{n+m}$	$a^n \cdot b^n = (ab)^n$	$a^n \div a^m = a^{n-m}$	$a^n \div b^n = \left(\frac{a}{b}\right)^n$	$a^{-n} = \frac{1}{a^n}$	$(a^n)^m = a^{(n \times m)}$

عبارات جبری

- ۱ اتحاد: هر تساوی جبری که به ازای تمام مقادیر متغیرها برقرار باشد. مثلاً $x(x+2) = x^2 + 2x$ یک اتحاد است.
- ۲ اتحادهای معروف:

مثال	فرم کلی اتحاد	اسم اتحاد
$(2x+5)^2 = 4x^2 + 20x + 25$	$(a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2$	مربع دو جمله‌ای
$(x-2y+3z)^2 = x^2 + 4y^2 + 9z^2 - 4xy + 6xz - 12yz$	$(a+b+c)^2 = a^2 + b^2 + c^2 + 2ab + 2bc + 2ac$	مربع سه جمله‌ای
$(5x-3)(5x+3) = 25x^2 - 9$	$(a+b)(a-b) = a^2 - b^2$	مزدوج
$(3x+2)(3x+5) = 9x^2 + 21x + 10$	$(x+a)(x+b) = x^2 + (a+b)x + ab$	جمله مشترک
$(2x-5)^3 = 8x^3 - 60x^2 + 150x - 125$	$(a \pm b)^3 = a^3 \pm 3a^2b + 3ab^2 \pm b^3$	مکعب
$(3x+2)(9x^2 - 6x + 4) = 27x^3 + 8$	$(a \pm b)(a^2 \mp ab + b^2) = a^3 \pm b^3$	چاق و لاغر

۳ دو فرم پر استفاده از اتحاد مربع و مکعب:

شبه‌سازی با P و S	فرم اتحادی
$\alpha^2 + \beta^2 = S^2 - 2P$	$a^2 + b^2 = (a+b)^2 - 2ab$
$\alpha^3 + \beta^3 = S^3 - 3PS$	$a^3 + b^3 = (a+b)^3 - 3ab(a+b)$

- ۴ برای سؤالاتی که « $a+b$ و ab » را می‌دهند و $a^2 + b^2$ یا $a^3 + b^3$ را می‌خواهند (یا سؤالاتی که $x + \frac{1}{x}$ را می‌دهند و $x^2 + \frac{1}{x^2}$ یا $x^3 + \frac{1}{x^3}$ را می‌خواهند) از دو اتحاد بالا استفاده کنید.

۵ ساده کردن رادیکال‌های به فرم $\sqrt{A \pm 2\sqrt{B}}$

اگر رادیکال به شکل $\sqrt{A \pm 2\sqrt{B}}$ دیدید، باید زیر رادیکال یعنی $A \pm 2\sqrt{B}$ را به شکل $(\sqrt{C} \pm \sqrt{D})^2$ بنویسید:

$$(\sqrt{C} \pm \sqrt{D})^2 = A \pm 2\sqrt{B} \Rightarrow C + D \pm 2\sqrt{CD} = A \pm 2\sqrt{B} \Rightarrow \begin{cases} A = C + D \\ B = C \times D \end{cases}$$

یعنی باید دنبال دو تا عدد باشیم که جمعشان A و ضربشان B باشد. مثلاً برای ساده کردن $\sqrt{5 + 2\sqrt{6}}$ ، باید دو تا عدد پیدا کنیم که جمعشان ۵ و ضربشان ۶ باشد. این دو تا عدد ۲ و ۳ هستند، پس جای $5 + 2\sqrt{6}$ می‌نویسیم $(\sqrt{3} + \sqrt{2})^2$ و داریم:

$$\sqrt{5 + 2\sqrt{6}} = \sqrt{(\sqrt{3} + \sqrt{2})^2} = \sqrt{3} + \sqrt{2}$$

۶ تجزیه: نوشتن یک عبارت جبری به صورت حاصل ضرب دو یا چند عبارت جبری دیگر.

۷ روش‌های معروف تجزیه:

اسم روش	توضیح	مثال
فاکتورگیری	از بزرگ‌ترین عامل مشترک بین جملات فاکتور می‌گیریم.	$12x^5 - 18x^4 = 6x^4(2x - 3)$
استفاده از اتحادها	<ul style="list-style-type: none"> در تجزیه $a^n - b^n$، اگر n زوج باشد، از اتحاد مزدوج کمک می‌گیریم. در تجزیه $a^n \pm b^n$، اگر n مضرب ۳ باشد، از اتحاد چاق و لاغر کمک می‌گیریم. در سه جمله‌ای‌ها دنبال اتحاد جمله‌مشترب (یا مربع) باشید. 	$x^6 - 7x^3 - 8 \xrightarrow{\text{جمله‌مشترب}} (x^3 - 8)(x^3 + 1)$ $\xrightarrow{\text{چاق و لاغر}} (x-2)(x^2+2x+4)(x+1)(x^2-x+1)$
دسته‌بندی	چند جمله را با هم می‌گیریم و چند جمله دیگر را نیز با هم، بعد با تجزیه هر دسته به عبارتی می‌رسیم که به کمک اتحادها یا فاکتورگیری تجزیه نهایی می‌شود.	$x^3 + 3x^2 - 4x - 12 = x^2(x+3) - 4(x+3)$ $\xrightarrow{\text{فاکتور از } x+3} (x+3)(x^2-4) = (x+3)(x-2)(x+2)$ <p style="text-align: center;">مزدوج</p>
شکستن جملات	برای تجزیه عبارتهای به فرم $x^2 + bx + c$ که در نگاه اول قابل تجزیه نیستند مناسب است. باید bx^2 را به شکل $dx^2 + ex^2$ بنویسید که با دو جمله دیگر تشکیل اتحاد مربع بدهد و بعد از آن از اتحاد مزدوج استفاده کنید.	$x^2 + 5x + 9 \xrightarrow{\text{جای } 5x^2 \text{ می‌نویسیم}} x^2 + 6x^2 + 9 - x^2$ $= (x^2 + 3)^2 - x^2 = (x^2 + 3 + x)(x^2 + 3 - x)$

۸ گویاکردن مخرج کسرها:

فرم کسر	روش گویاکردن مخرج	مثال
$\frac{\bigcirc}{\sqrt{a}}$	صورت و مخرج را در \sqrt{a} ضرب می‌کنیم.	$\frac{6}{\sqrt{2}} \times \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{2}} = \frac{6\sqrt{2}}{2} = 3\sqrt{2}$
$\frac{\bigcirc}{\sqrt[n]{a^n}}$	صورت و مخرج را در $\sqrt[n]{a^k}$ ضرب می‌کنیم (k کوچک‌ترین عددی است که به ازای آن $n+k$ مضرب m است).	$\frac{12}{\sqrt[3]{2^4}} \times \frac{\sqrt[3]{2^2}}{\sqrt[3]{2^2}} = \frac{12\sqrt[3]{4}}{\sqrt[3]{2^6}} = \frac{12\sqrt[3]{4}}{4} = 3\sqrt[3]{4}$
$\frac{\bigcirc}{\sqrt{a \pm b}}$ یا $\frac{\bigcirc}{\sqrt{a \pm b}}$	صورت و مخرج را در مزدوج مخرج ضرب می‌کنیم.	$\frac{6}{\sqrt{7-2}} \times \frac{\sqrt{7+2}}{\sqrt{7+2}} = \frac{6(\sqrt{7+2})}{7-4} = 2(\sqrt{7+2})$
$\frac{\bigcirc}{\sqrt[3]{a \pm b}}$ یا $\frac{\bigcirc}{\sqrt[3]{a \pm b}}$	صورت و مخرج را در چاق مخرج ضرب می‌کنیم.	$\frac{3}{\sqrt[3]{3+\sqrt{2}}} \times \frac{\sqrt[3]{9-\sqrt{6}+\sqrt{4}}}{\sqrt[3]{9-\sqrt{6}+\sqrt{4}}} = \frac{3(\sqrt[3]{9-\sqrt{6}+\sqrt{4}})}{5}$
$\frac{\bigcirc}{\sqrt{a^2 \pm \sqrt{ab} + \sqrt{b^2}}}$	صورت و مخرج را در لاغر مخرج ضرب می‌کنیم.	$\frac{10}{\sqrt{9-\sqrt{6}+\sqrt{4}}} \times \frac{\sqrt{3+\sqrt{2}}}{\sqrt{3+\sqrt{2}}} = \frac{10(\sqrt{3+\sqrt{2}})}{5} = 2(\sqrt{3+\sqrt{2}})$

فصل ۴ ریاضی دهم

معادله درجه دو و روش‌های مختلف حل آن

شروط	جواب‌های معادله $at^2 + bt + c = 0$ باید چه جوری باشن؟	تعداد جواب معادله $ax + b\sqrt{x} + c = 0$
$\Delta > 0, S > 0, P > 0$	دو ریشه مثبت	۲
$P < 0$	حالت ۱: یک ریشه مثبت و یک ریشه منفی	۱
$\Delta = 0, \frac{-b}{a} > 0$	حالت ۲: یک ریشه مضاعف مثبت	
$\Delta > 0, S < 0, P > 0$	حالت ۱: هر دو ریشه منفی	بدون جواب
$\Delta = 0, \frac{-b}{a} < 0$	حالت ۲: یک ریشه مضاعف منفی	
$\Delta < 0$	حالت ۳: فاقد ریشه	

۱) برای حل معادله درجه سوم، اول یک ریشه را از بین اعداد ± 1 و ± 2 حدس می‌زنیم (مثلاً $x = a$ شد). بعد عبارت درجه سوم را بر $x - a$ تقسیم می‌کنیم و معادله درجه سوم اولیه را به شکل $(x - a)(\text{درجه } 2) = 0$ درمی‌آوریم که حلش را بلدیم.

تابع درجه دو (سهمی)

۱) با توجه به علامت a ، سهمی دو تا شکل می‌تواند داشته باشد:

بُرد	مقدار \max یا \min	مماس افقی	محور تقارن	عرض رأس	طول رأس	قیافه
$[-\frac{\Delta}{4a}, +\infty)$	$\min = \frac{-\Delta}{4a}$	$y = \frac{-\Delta}{4a}$	$x = \frac{-b}{2a}$	$f(\frac{-b}{2a})$ یا $\frac{-\Delta}{4a}$	$\frac{-b}{2a}$	<p>محور تقارن مماس افقی</p>
$(-\infty, \frac{-\Delta}{4a}]$	$\max = \frac{-\Delta}{4a}$					<p>محور تقارن مماس افقی</p>

۲) تنها نقطه‌ای از سهمی که با حذف آن، برد تغییر می‌کند، رأس سهمی است.

۳) اگر دو نقطه با y های یکسان روی سهمی داشته باشیم، میانگین x هایشان، x رأس را می‌دهد.

از جمله بالا می‌توانیم نتیجه بگیریم میانگین ریشه‌های سهمی، x رأس است.

۴) اگر $ax + by = c$ باشد ($a, b > 0$)، زمانی xy ماکزیمم است که ax و by هر دو برابر با $\frac{c}{2}$ باشند.

مثلاً اگر $3x + 2y = 12$ باشد و ماکزیمم xy را بخواهیم، باید $3x = 6$ و $2y = 6$ باشد (که $x = 2$ و $y = 3$ و در نتیجه $xy = 6$ را نتیجه می‌دهد).

۵) منظور از صفرهای تابع $f(x)$ ، «طول نقاط برخورد تابع f با محور x ها» یا «جواب‌های معادله $f(x) = 0$ » است.

۶) نوشتن سریع معادله سهمی:

نکته تکمیلی	ضابطه سهمی	چیزهایی که داریم.
برای محاسبه a ، یک نقطه دیگر را در سهمی صدق می‌دهیم.	$y = a(x - x_1)(x - x_2)$	x_1 و x_2 صفرهای سهمی‌اند.
برای محاسبه a ، یک نقطه دیگر را در سهمی صدق می‌دهیم.	$y = a(x - x_S)^2 + y_S$	نقطه (x_S, y_S) رأس سهمی است.
اگر نقطه‌ای به مختصات $(0, c)$ داشتیم، از آن شروع می‌کنیم.	با حل سه معادله - سه مجهول، ضرایب را پیدا می‌کنیم.	سه نقطه از سهمی

۷ اگر سهمی در نقطه $(\alpha, 0)$ بر محور x مماس بود، می‌توانید از هر دو حالت ۱ و ۲ در جدول بالا کمک بگیرید: $y = a(x - \alpha)^2$

۸ علامت ضرایب a ، b و c

علامت a	علامت b	علامت c
با دهانه سهمی	شیب خط مماس بر محل برخورد با محور y ها	عرض نقطه برخورد سهمی با محور y ها

۹ سهمی در نواحی مختلف دستگاه مختصات:

حالت ۱: سهمی فقط از ناحیه ۲ عبور کند.

شکل	شرایط	
	Δ	a
	-	+
	-	-

حالت ۲: سهمی دقیقاً از ۳ ناحیه عبور کند (فقط از یک ناحیه عبور نکنند).

شکل	شرایط			
	Δ	c	b	a
	+	-	-	-
	+	-	+	-
	+	+	-	+
	+	+	+	+

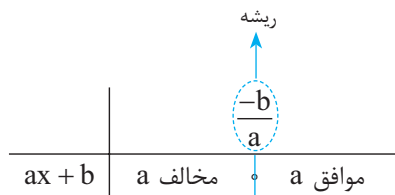
c می‌تواند صفر هم باشد.

حالت ۳: سهمی از هر ۴ ناحیه عبور کند. فقط کافیست که $P < 0$

۱۵ شرط آن که سهمی دقیقاً از ۳ ناحیه عبور کند، آن است که سهمی دو ریشه هم‌علامت داشته باشد.

تعیین علامت

۱) تعیین علامت عبارت درجه یک

۲) تعیین علامت عبارت درجه دو

وضعیت نموداری		جدول تعیین علامت	علامت دلتا									
$a < 0$	$a > 0$											
		<table border="1"> <tr> <td>$ax^2 + bx + c$</td> <td>x_1</td> <td>x_2</td> </tr> <tr> <td></td> <td>موافق a</td> <td>مخالف a</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>موافق a</td> </tr> </table>	$ax^2 + bx + c$	x_1	x_2		موافق a	مخالف a			موافق a	$\Delta > 0$
$ax^2 + bx + c$	x_1	x_2										
	موافق a	مخالف a										
		موافق a										
		<table border="1"> <tr> <td>$ax^2 + bx + c$</td> <td>$x_1 = -\frac{b}{2a}$</td> </tr> <tr> <td></td> <td>موافق a</td> </tr> <tr> <td></td> <td>موافق a</td> </tr> </table>	$ax^2 + bx + c$	$x_1 = -\frac{b}{2a}$		موافق a		موافق a	$\Delta = 0$			
$ax^2 + bx + c$	$x_1 = -\frac{b}{2a}$											
	موافق a											
	موافق a											
		<table border="1"> <tr> <td>$ax^2 + bx + c$</td> <td>موافق a</td> </tr> </table>	$ax^2 + bx + c$	موافق a	$\Delta < 0$							
$ax^2 + bx + c$	موافق a											

۳) چهار حالت خاص و پرتکرار

وضعیت نموداری	شروط	سؤال	
	۱) $a > 0$	می‌خواهیم عبارت درجه دوم $ax^2 + bx + c$ همواره مثبت باشد.	۱
	۲) $\Delta < 0$	بیان دیگر: می‌خواهیم سهمی $y = ax^2 + bx + c$ همواره بالای محور Xها باشد.	
	۱) $a < 0$	می‌خواهیم عبارت درجه دوم $ax^2 + bx + c$ همواره منفی باشد.	۲
	۲) $\Delta < 0$	بیان دیگر: می‌خواهیم سهمی $y = ax^2 + bx + c$ همواره پایین محور Xها باشد.	
	۱) $a > 0$	می‌خواهیم عبارت درجه دوم $ax^2 + bx + c$ همواره نامنفی باشد.	۳
	۲) $\Delta \leq 0$	بیان دیگر: می‌خواهیم سهمی $y = ax^2 + bx + c$ زیر محور Xها نباشد.	
	۱) $a < 0$	می‌خواهیم عبارت درجه دوم $ax^2 + bx + c$ همواره ناممثبت باشد.	۴
	۲) $\Delta \leq 0$	بیان دیگر: می‌خواهیم سهمی $y = ax^2 + bx + c$ بالای محور Xها نباشد.	

۴ جواب نامعادله درجه دوم (در حالت $\Delta > 0$)

مثال با جواب	توضیح فارسی	جواب	فرم نامعادله	علامت a
$x^2 - 2x - 15 > 0 \Rightarrow x > 5$ یا $x < -3$	ناپین ریشه‌ها	$\mathbb{R} - [x_1, x_2]$	$ax^2 + bx + c > 0$	$a > 0$
$x^2 - 2x - 15 < 0 \Rightarrow -3 < x < 5$	بین ریشه‌ها	(x_1, x_2)	$ax^2 + bx + c < 0$	
$2x - x^2 \geq 0 \Rightarrow 0 \leq x \leq 2$	بین ریشه‌ها	$[x_1, x_2]$	$ax^2 + bx + c > 0$	$a < 0$
$2x - x^2 \leq 0 \Rightarrow x \geq 2$ یا $x \leq 0$	ناپین ریشه‌ها	$\mathbb{R} - (x_1, x_2)$	$ax^2 + bx + c < 0$	

۵ جواب‌های نامعادله‌های درجه یک و درجه دو به فرم‌های زیر می‌تواند باشد:

مدل‌های ممکن برای جواب	فرم نامعادله	
$(-\infty, \frac{-b}{a})$ یا $(\frac{-b}{a}, +\infty)$	$ax + b > 0$ یا $ax + b < 0$	نامعادله درجه یک
$[\frac{-b}{a}, +\infty)$ یا $(-\infty, \frac{-b}{a}]$	$ax + b \geq 0$ یا $ax + b \leq 0$	
$\underbrace{(x_1, x_2)}_{\Delta > 0}$ یا $\underbrace{(-\infty, x_1) \cup (x_2, +\infty)}_{\Delta < 0}$ یا \mathbb{R} یا \emptyset یا $\mathbb{R} - \{x_1\}$ یا $\{x_1\}$	$ax^2 + bx + c < 0$ یا $ax^2 + bx + c > 0$	نامعادله درجه دو
$\underbrace{[x_1, x_2]}_{\Delta > 0}$ یا $\underbrace{(-\infty, x_1] \cup [x_2, +\infty)}_{\Delta < 0}$ یا \mathbb{R} یا \emptyset یا $\{x_1\}$	$ax^2 + bx + c \leq 0$ یا $ax^2 + bx + c \geq 0$	

مرورنامه آزمون مرحله دوم

دوازدهم ریاضی

پس اگر جواب نامعادله $ax^2 + bx + c > 0$ یا $ax^2 + bx + c < 0$ به صورت $(-\infty, k)$ یا به صورت $(k, +\infty)$ شد، عبارت $ax^2 + bx + c$ باید درجه یک باشد؛ یعنی ضریب x^2 صفر است ($a = 0$).

۶ مراحل تعیین علامت سریع با یک مثال

فرض کنید می‌خواهیم عبارت $P(x) = \frac{(x^2 - 1)(x^2 + 4x + 4)}{x^3 - 9x}$ را تعیین علامت کنیم.

$P(x) = \frac{(x-1)(x+1)(x+2)^2}{x(x-3)(x+3)}$	تمام عبارات را تجزیه می‌کنیم.	مرحله ۱														
$P(x) = \frac{\overset{1}{\uparrow} (x-1) \overset{-1}{\uparrow} (x+1) \overset{-2}{\uparrow} (x+2)^2}{\underset{0}{\downarrow} x \underset{3}{\downarrow} (x-3) \underset{-3}{\downarrow} (x+3)}$	ریشه‌ها و زوج و فرد بودن توانشان را معلوم می‌کنیم.	مرحله ۲														
<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td></td> <td>-3</td> <td>-2</td> <td>-1</td> <td>0</td> <td>1</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>P(x)</td> <td>+</td> <td>-</td> <td>+</td> <td>+</td> <td>-</td> <td>+</td> </tr> </table>		-3	-2	-1	0	1	3	P(x)	+	-	+	+	-	+	جدول تعیین علامت رسم می‌کنیم.	مرحله ۳
	-3	-2	-1	0	1	3										
P(x)	+	-	+	+	-	+										

$P(x) = \frac{\overbrace{(x-1)}^+ \overbrace{(x+1)}^+ \overbrace{(x+2)}^+}{\underbrace{x}_+ \underbrace{(x-2)}_+ \underbrace{(x+3)}_+} \Rightarrow P(4) > 0$	<p>مرحله ۴</p> <p>از خانه سمت راست جدول شروع می کنیم. علامت P به ازای $x = 4$ را پیدا می کنیم.</p>
	<p>مرحله ۵</p> <p>پس خانه سمت راست، + است. از آنجا به سمت چپ حرکت می کنیم و یکی در میان علامت ها را عوض می کنیم. فقط وقتی از $x = -2$ رد (توان زوج) می شویم، علامت عوض نمی شود.</p>

۷ نامعادلات ساده قدرمطلقى

	$a > 0$	$a = 0$	$a < 0$
$ u \geq a$	$u \geq a$ یا $u \leq -a$	$u \in \mathbb{R}$	$u \in \mathbb{R}$
$ u \leq a$	$-a \leq u \leq a$	$u = 0$	\emptyset
$ u > a$	$u > a$ یا $u < -a$	$\mathbb{R} - \{u = 0\}$	$u \in \mathbb{R}$
$ u < a$	$-a < u < a$	\emptyset	\emptyset

فصل ۱ حسابان

مجموع جملات دنباله حسابی و هندسی

۱) مجموع n جمله اول جملات دنباله حسابی و هندسی:

مثال	مجموع n جمله اول	دنباله
$2, 5, 8, 11, \dots$ مجموع ۲۰ جمله اول $\rightarrow S_{20} = \frac{20}{2} [2(2) + (20-1)3]$ $= 10 [4 + 57] = 610$	$S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n)$ یا $S_n = \frac{n}{2}[2a_1 + (n-1)d]$	حسابی
$4, 12, 36, \dots$ مجموع ۵ جمله اول $\rightarrow S_5 = \frac{4(3^5 - 1)}{3 - 1} = 2 \times 242 = 484$	$S_n = \frac{a_1(q^n - 1)}{q - 1}$	هندسی

$$1 + 2 + 3 + \dots + n = \frac{n(n+1)}{2}$$

۲) مجموع اعداد طبیعی از ۱ تا n :

$$1^2 + 2^2 + 3^2 + \dots + n^2 = \frac{n(n+1)(2n+1)}{6}$$

۳) مجموع مربع اعداد طبیعی از ۱ تا n :

$$a_n = S_n - S_{n-1} \xrightarrow{\text{مثال}} a_x = S_x - S_y$$

۴) محاسبه a_n از روی S_n :

$$\frac{S_{2n}}{S_n} = q^n + 1 \xrightarrow{\text{مثال}} \frac{S_{12}}{S_6} = q^6 + 1$$

۵) نسبت مجموع $2n$ جمله اول به n جمله اول دنباله هندسی:

معادله درجه دو

۱ ریشه‌های معادله $ax^2 + bx + c = 0$ ، $\Delta = b^2 - 4ac$ ، $x = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a}$

۲ تعداد ریشه‌ها:

$\Delta > 0$	$\Delta = 0$	$\Delta < 0$
۲ ریشه متمایز	یک ریشه مضاعف $x_{\text{مضاعف}} = \frac{-b}{2a}$	ریشه حقیقی ندارد.

۳ اگر عبارت درجه دومی، مربع کامل باشد، دلتایش صفر است.

۴ دو حالت خاص پر کاربرد:

مثال	ریشه‌ها	رابطه بین ضرایب
$3x^2 - 8x + 5 = 0 \Rightarrow \begin{cases} x_1 = 1 \\ x_2 = \frac{5}{3} \end{cases}$	$1, \frac{c}{a}$	$a + b + c = 0$
$5x^2 - 7x - 12 = 0 \Rightarrow \begin{cases} x_1 = -1 \\ x_2 = \frac{12}{5} \end{cases}$	$-1, \frac{-c}{a}$	$a + c = b$

۵ با شرط $\Delta > 0$ داریم:

مجموع مکعب ریشه‌ها	مجموع مربع ریشه‌ها	اختلاف ریشه‌ها	ضرب ریشه‌ها	جمع ریشه‌ها
$x_1^3 + x_2^3 = S^3 - 3SP$	$x_1^2 + x_2^2 = S^2 - 2P$	$M = \frac{\sqrt{\Delta}}{ a }$	$P = \frac{c}{a}$	$S = \frac{-b}{a}$

۶ اگر حاصل عبارتی مثل $\sqrt{x_1} \pm \sqrt{x_2}$ را خواستید حساب کنید، آن را مساوی A قرار دهید و طرفین را به توان ۲ برسانید.

۷ معادله درجه دومی که مجموع ریشه‌هایش S و حاصل ضرب آن‌ها P باشد، به صورت $x^2 - Sx + P = 0$ است.

۸ بحث روی علامت ریشه‌ها: مثلاً وقتی قرار است معادله دو

ریشه منفی متمایز داشته باشد، باید سه نامعادله $\Delta > 0$ ، $S < 0$ و

$P > 0$ را حل کنیم و بین جواب‌هایشان اشتراک بگیریم.

P	S	Δ		
+	+	+	دو ریشه مثبت متمایز	۱
+	-	+	دو ریشه منفی متمایز	۲
$P \leq 0$	+	+	دو ریشه ناهم علامت	۳
-	0	+	دو ریشه قرینه	۴
۱	+	+	دو ریشه معکوس	۵

۹ اگر $P < 0$ باشد (یا a و c هم علامت نباشند)، حتماً $\Delta > 0$ است و نیازی به چک کردن شرط $\Delta > 0$ نیست.

۱۰ منظور از صفرهای تابع $f(x)$ ، «طول نقاط برخورد تابع f با محور xها» یا «جواب‌های معادله $f(x) = 0$ » است.

۱۱ نوشتن سریع معادله سهمی:

چیزهایی که داریم.	ضابطه سهمی	نکته تکمیلی
۱ x_1 و x_2 صفرهای سهمی‌اند.	$y = a(x - x_1)(x - x_2)$	برای محاسبه a، یک نقطه دیگر را در سهمی صدق می‌دهیم.
۲ نقطه (x_S, y_S) رأس سهمی است.	$y = a(x - x_S)^2 + y_S$	برای محاسبه a، یک نقطه دیگر را در سهمی صدق می‌دهیم.
۳ سه نقطه از سهمی	با حل سه معادله سه مجهول، ضرایب را پیدا می‌کنیم.	اگر نقطه‌ای به مختصات $(0, c)$ داشتیم، از آن شروع می‌کنیم.

۱۲ اگر سهمی در نقطه $(\alpha, 0)$ بر محور X مماس بود، می‌توانید از هر دو حالت ۱ و ۲ در جدول بالا کمک بگیرید: $y = a(x - \alpha)^2$

۱۳ علامت ضرایب a, b و c :

علامت a	علامت b	علامت c
با دهانه سهمی	شیب خط مماس بر سهمی در محل برخورد با محور yها	عرض نقطه برخورد سهمی با محور yها

۱۴ سهمی در نواحی مختلف دستگاه مختصات:

حالت ۱: سهمی فقط از ناحیه ۲ عبور کند.

شکل	شرایط	
	Δ	a
	$\Delta \leq 0$	+
	$\Delta \leq 0$	-

حالت ۲: سهمی دقیقاً از ۳ ناحیه عبور کند (فقط از یک ناحیه عبور نکنند).

شکل	شرایط		
	a	b	c
	-	-	-
	-	+	-
	+	-	+
	+	+	+

↓
c می‌تواند صفر هم باشد.

حالت ۳: سهمی از هر ۴ ناحیه عبور کند. فقط کافیست که $P < 0$

۱۵ شرط آن که سهمی دقیقاً از ۳ ناحیه عبور کند، آن است که سهمی دو ریشه هم‌علامت داشته باشد: $\Delta > 0$ و $P \geq 0$.

مرورنامه آزمون خیلی سبز

حسابان

۱۶ حل معادلات درجه ۳ که عامل $x - a$ دارند: $f(x) = 0$ ^{درجه ۳}

مرحله ۱	جای x ، اعداد $1, -1, 2$ و -2 را قرار می‌دهیم تا ببینیم به ازای کدامشان تساوی برقرار است.
مرحله ۲	اگر به ازای $x = a$ ، تساوی برقرار شد، عبارت را به $x - a$ تقسیم می‌کنیم: عبارت درجه ۲: $\frac{x - a}{\dots}$ عبارت درجه ۳
مرحله ۳	معادله درجه سوم اولیه را به شکل روبه‌رو می‌نویسیم: $(x - a)(\text{عبارت درجه ۲}) = 0$
مرحله ۴	از حل دو معادله روبه‌رو، جواب‌های معادله به دست می‌آیند: $\begin{cases} x - a = 0 \\ \text{عبارت درجه ۲} = 0 \end{cases}$

۱۷ تعداد جواب‌های معادله $ax^4 + bx^2 + c = 0$ (با شرط $a \neq 0$) با تغییر متغیر $x^2 = t$:

شروط	جواب‌های معادله $at^2 + bt + c = 0$ باید چه جوری باشن؟	تعداد جواب معادله $ax^4 + bx^2 + c = 0$
$\Delta > 0, S > 0, P > 0$	دو ریشه مثبت	۴
$c = 0, \frac{-b}{a} > 0$	یک ریشه مثبت و یک ریشه صفر	۳
$P < 0$	حالت ۱: یک ریشه مثبت و یک ریشه منفی	۲
$\Delta = 0, \frac{-b}{a} > 0$	حالت ۲: یک ریشه مضاعف مثبت	
$b = c = 0$	یک ریشه صفر	۱
$\Delta > 0, S < 0, P > 0$	حالت ۱: هر دو ریشه منفی	بدون جواب
$\Delta = 0, \frac{-b}{a} < 0$	حالت ۲: یک ریشه مضاعف منفی	
$\Delta < 0$	حالت ۳: فاقد ریشه	

۱۸ مجموع ریشه‌های معادله $ax^4 + bx^2 + c = 0$ یا هر معادله‌ای که همه توان‌های x در آن زوج باشد، صفر است. (اگر $x = a$ جواب باشد،

$x = -a$ هم جواب است؛ در واقع توان‌های زوج اعداد قرینه باهم برابر و مجموع آن‌ها صفر است.)

مثلاً در معادله‌های $2x^4 - 7x^2 + 1 = 0$ و $x^4 - 4x^2 + 2x^2 = 0$ ، مجموع ریشه‌ها صفر است.

روش هندسی (نموداری)

۱ اگر $f(x)$ و $g(x)$ دو تابع باشند، طول نقاط برخورد نمودارهای این دو تابع، جواب‌های معادله $f(x) = g(x)$ است و برعکس، یعنی هر جواب معادله $f(x) = g(x)$ ، یکی از نقاط برخورد دو تابع است.

۲ یادآوری انتقال نمودار:

نمودار چه می‌شود؟	نماد ریاضی	اتفاقی که برای ضابطه می‌افتد.
a واحد راست	$f(x - a)$	جای x ها، $x - a$ می‌گذاریم.
a واحد چپ	$f(x + a)$	جای x ها، $x + a$ می‌گذاریم.
b واحد بالا	$f(x) + b$	b تا به ضابطه اضافه می‌کنیم.
b واحد پایین	$f(x) - b$	b تا از ضابطه کم می‌کنیم.

۳ وضعیت خط و سهمی نسبت به هم: معادله $ax^2 + bx + c = mx + h$ را تشکیل می‌دهیم. بعد آن را به صورت $ax^2 + b'x + c' = 0$ درمی‌آوریم. دلتای این معادله، وضعیت خط و سهمی را مشخص می‌کند.

علامت Δ	وضعیت خط و سهمی	شکل
$\Delta > 0$	سهمی و خط در ۲ نقطه متقاطع‌اند.	
$\Delta = 0$	خط در یک نقطه بر سهمی مماس است.	
$\Delta < 0$	سهمی و خط، یکدیگر را قطع نمی‌کنند.	

۴ روش هندسی، تعداد و محدوده تقریبی جواب‌ها را به ما می‌دهد، ولی جواب دقیق را معمولاً به ما نمی‌دهد.

۵ در معادلاتی که جنس عبارتهای دو طرف تساوی، مثل هم نیست، معمولاً سراغ روش هندسی می‌رویم.

مثلاً در معادله‌های $\sin x = \log x$ یا $2^x = x^2 - 1$ سهمی نمایی لگاریتمی مثلثاتی

معادلات گویا و گنگ

۱ بعد از حل معادله گویا، حتماً چک کنید که جواب‌های به دست آمده، ریشه‌های مخرج نباشند.

۲ اگر شخص اول کاری را به تنهایی در A ساعت، شخص دوم همان کار را در B ساعت و هر دو با هم در C ساعت انجام دهند، رابطه روبه‌رو بین A، B و C برقرار است:

$$\frac{1}{A} + \frac{1}{B} = \frac{1}{C}$$

\downarrow \downarrow \downarrow
 زمان نفر اول زمان نفر دوم زمان هر دو نفر با هم

۳ اگر وسیله‌ای مسیری به طول X را با سرعت v_1 برود و با سرعت v_2 برگردد، با توجه به رابطه $t = \frac{X}{v}$ ، داریم:

$$\frac{x_r}{v_r} \pm \frac{x_b}{v_b} = \text{یه عدد} \Rightarrow \text{یه عدد} = \text{برگشت } t \pm \text{رفت } t$$

\downarrow
سوال می‌ده

۴ در نسبت طلایی با طول L و عرض W داریم:

$$\frac{L}{W} = \frac{L+W}{L} = \frac{1+\sqrt{5}}{2}$$

۵ اگر محلولی به جرم m کیلوگرم و حل شونده‌ای به جرم M کیلوگرم داشته باشیم، طبق رابطه $\frac{M}{m} = \text{غلظت}$ ، داریم:

$$\text{غلظت جدید} = \frac{M+X}{m+X}$$

(۱) اضافه کردن X کیلوگرم از حل شونده:

(۲) اضافه کردن X کیلوگرم از حلال:

$$\text{غلظت جدید} = \frac{M}{m+X}$$

۶ اگر قیمت کالایی بعد از تخفیف X تومان کم شود و خریدار بتواند Y عدد بیشتر از آن بخرد، طبق رابطه $\frac{\text{پول خریدار}}{\text{قیمت کالا}} = \text{تعداد}$ ، داریم:

$$Y + \frac{\text{پول خریدار}}{\text{تعداد جدید}} = \frac{\text{پول خریدار}}{\text{قیمت جدید}} \Rightarrow Y + \text{تعداد اولیه} = \frac{\text{پول خریدار}}{\text{قیمت جدید}}$$

۷ برای حل معادلات گنگ، دو طرف معادله را به توان می‌رسانیم و در بعضی از موارد، این کار را تکرار می‌کنیم و در نهایت به معادله‌ای بدون رادیکال می‌رسیم و آن را حل می‌کنیم.

۸ بعد از حل معادله گنگ، جواب‌های به دست آمده را در معادله اولیه چک کنید.

۹ تعداد جواب‌های معادله $ax + b\sqrt{x} + c = 0$ (با شرط $a \neq 0$) با تغییر متغیر $\sqrt{x} = t$:

شروط	جواب‌های معادله $at^2 + bt + c = 0$ باید چه جوری باشن؟	تعداد جواب معادله $ax + b\sqrt{x} + c = 0$
$\Delta > 0, S > 0, P > 0$	حالت (۱) دو ریشه مثبت	۲
$c = 0, \frac{-b}{a} > 0$	حالت (۲) یک ریشه مثبت و یک ریشه صفر	
$P < 0$	حالت (۱) یک ریشه مثبت و یک ریشه منفی	۱
$\Delta = 0, \frac{-b}{a} > 0$	حالت (۲) یک ریشه مضاعف مثبت	
$b = c = 0$	حالت (۳) یک ریشه صفر	بدون جواب
$\Delta > 0, S < 0, P > 0$	حالت (۱) هر دو ریشه منفی	
$\Delta = 0, \frac{-b}{a} < 0$	حالت (۲) یک ریشه مضاعف منفی	
$\Delta < 0$	حالت (۳) فاقد ریشه	

۱۰ اگر جمع چند رادیکال صفر شده، عبارت داخل تک تک آن‌ها صفر است:

$$\sqrt{A} + \sqrt{B} = 0 \Rightarrow \begin{cases} A = 0 \\ B = 0 \end{cases}$$

۱۱ بعضی از معادلات گنگ نیاز به حل ندارند.

مثلاً $\sqrt{x-3} + \sqrt{1-x} = x$ ، چون دامنه‌ها به ترتیب $x \geq 3$ و $x \leq 1$ است که اشتراکشان تهی می‌شود.

قدرمطلق

$$|u| = \begin{cases} u & u \geq 0 \\ -u & u \leq 0 \end{cases}$$

۱

$$\sqrt[n]{u^n} = \begin{cases} |u| & \text{زوج } n \\ u & \text{فرد } n \end{cases}$$

۲

۳ ویژگی‌های اولیه قدرمطلق:

$ a \geq 0$	$ a = -a $	$ ab = a b $
$ \frac{a}{b} = \frac{ a }{ b }$	$ a^n = a ^n$	$ a^{2n} = a^{2n}$

در معادله‌ها، حواستان به این حالت باشد

$$|a| + |b| \geq |a + b| \xrightarrow{\text{بررسی دقیق‌تر}} \begin{cases} ab \geq 0 \Leftrightarrow |a| + |b| = |a + b| \\ ab < 0 \Leftrightarrow |a| + |b| > |a + b| \end{cases}$$

۴ نامساوی مثلث:

$$|A| = B \begin{cases} B \geq 0 \rightarrow A = \pm B \\ B < 0 \rightarrow \text{جواب ندارد.} \end{cases}$$

۵

$$|A| = |B| \Rightarrow A = \pm B$$

۶

۷ دو نامعادله پراستفاده:

	$a > 0$	$a = 0$	$a < 0$
$ u \geq a$	$u \geq a$ یا $u \leq -a$	$u \in \mathbb{R}$	$u \in \mathbb{R}$
$ u \leq a$	$-a \leq u \leq a$	$u = 0$	\emptyset

۸ رسم توابعی که از جمع یا تفریق چند عبارت قدرمطلق درجه یک تشکیل شده‌اند. (توضیح با مثال)

$$f(x) = |x - 1| + 2|x + 2|$$

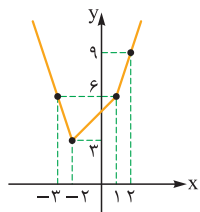
\downarrow ریشه: ۱ \downarrow ریشه: -۲

مراحل رسم تابع

مرحله ۱: مقدار تابع را در ریشه داخل قدرمطلق‌ها و یک عدد بعد از بیشترین و یک عدد قبل از کمترین آن‌ها پیدا می‌کنیم:

	قبل از کمترین ریشه	ریشه‌ها	بعد از بیشترین ریشه
x	-۳	-۲, ۱	۲
y	۶	۳, ۶	۹
نقطه	A(-۳, ۶)	B(-۲, ۳) C(۱, ۶)	D(۲, ۹)

مرحله ۲: نقاط بالا را به طور متوالی به هم وصل می‌کنیم:

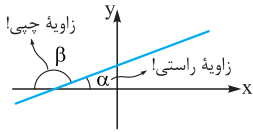

۹ دو تابع معروف قدرمطلق

ضابطه	قیافه	تقارن	برد
$y = x - a + x - b $		محور تقارن: $x = \frac{a+b}{2}$	$[b-a , +\infty)$
$y = x - a - x - b $		مرکز تقارن: $(\frac{a+b}{2}, 0)$	$[b-a , - b-a]$

هندسه تحلیلی

۱ شیب خط گذرنده از دو نقطه A و B : $m = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} \Rightarrow$ شیب = $\frac{\text{اختلاف } y \text{ ها}}{\text{اختلاف } x \text{ ها}}$

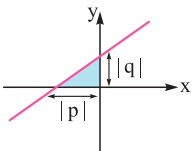
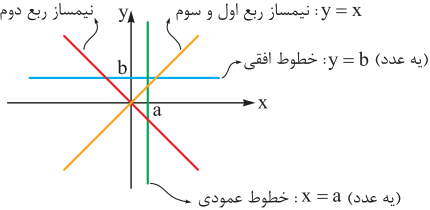
۲ تانژانت زاویه‌ای که خط با جهت مثبت محور x می‌سازد، همان شیب است: $m = \tan \alpha$

۳ اگر سه نقطه A ، B و C روی یک خط (یا راستا یا امتداد) باشند، آن‌گاه: $m_{AB} = m_{AC} = m_{BC}$

۴ نوشتن معادله خط در چند حالت پر کاربرد:

$y - y_0 = m(x - x_0)$	معادله خط گذرنده از نقطه (x_0, y_0) با شیب m
$y = mx + h$	معادله خط با شیب m و عرض از مبدأ h
$\frac{x}{p} + \frac{y}{q} = 1$	معادله خط با طول از مبدأ p و عرض از مبدأ q

۵ معادله خطوط خاص:

۶ مساحت مثلثی که هر خط با محورهای مختصات می‌سازد: $S = \frac{|p \cdot q|}{2} = \frac{|\text{عرض از مبدأ} \times \text{طول از مبدأ}|}{2}$

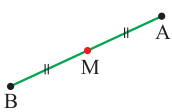
۷ برای به دست آوردن مختصات نقطه تقاطع دو خط، باید یک دستگاه دو معادله - دو مجهول حل کنیم.

۸ وضعیت دو خط نسبت به هم:

مثال	شرط	حالات دو خط نسبت به هم
$y = 3x + 4$ $y = 3x - 2$	$m_1 = m_2, h_1 \neq h_2$	موازی (غیرمنطبق)
$y = \frac{3}{4}x + 1$ $y = \frac{-4}{3}x + 2$	$m_1 = \frac{-1}{m_2}$ یا $m_1 m_2 = -1$	عمود
$y = x - 1$ $y = 3x + 4$	$m_1 \neq m_2$	متقاطع
$y = 2x + 5$ $2y = 4x + 10$	$m_1 = m_2, h_1 = h_2$	منطبق

۹ فاصله دو نقطه A و B: $AB = \sqrt{(x_B - x_A)^2 + (y_B - y_A)^2} = \sqrt{(\text{اختلاف } x\text{ها})^2 + (\text{اختلاف } y\text{ها})^2}$

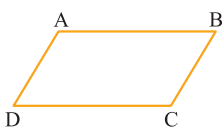

۱۰ نقطه وسط پاره خط AB: $M = (\frac{x_A + x_B}{2}, \frac{y_A + y_B}{2})$

۱۱ کاربردهای نقطه وسط یک پاره خط در سوالات:

مراحل محاسبه یا توضیح	شکل	
۱) پیدا کردن مختصات M ۲) نوشتن معادله خط گذرنده از A و M		معادله میانه در مثلث
۱) پیدا کردن مختصات M ۲) محاسبه طول پاره خط AM		طول میانه مثلث
۱) پیدا کردن مختصات H ۲) محاسبه شیب d: $m_d = \frac{-1}{m_{AB}}$ ۳) نوشتن معادله خط d		معادله عمود منصف
B وسط A و A' است: $B = \frac{A + A'}{2} \Rightarrow A' = 2B - A$		قرینه نقطه A نسبت به نقطه B
۱) معادله AH را می نویسیم (با داشتن نقطه A و شیب AH که قرینه و معکوس شیب d است). ۲) محاسبه H (با تقاطع AH و d) ۳) محاسبه A': $A' = 2H - A$		قرینه نقطه A نسبت به خط d

۱۲ رابطه بین رئوس متوازی الاضلاع:

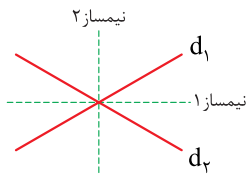
رئوس روبه‌رو $\rightarrow \begin{cases} x_A + x_C = x_B + x_D \\ y_A + y_C = y_B + y_D \end{cases} \xrightarrow{\text{خلاصه‌تر!}} A + C = B + D$

$\frac{|ax_0 + by_0 + c|}{\sqrt{a^2 + b^2}}$

۱۳ فاصله نقطه (x_0, y_0) از خط $ax + by + c = 0$

۱۴ کاربردهای فاصله نقطه از خط در سوالات:

توضیح	شکل	مقدار قابل محاسبه
فاصله A تا خط $d = 0$ = ضلع مربع		ضلع مربع
فاصله A تا قطر = نصف قطر		قطر مربع
فاصله رأس A تا ضلع BC = طول ارتفاع AH		ارتفاع مثلث
فاصله مرکز تا خط مماس = شعاع		شعاع دایره

۱۵ معادله نیمسازهای دو خط $ax + by + c = 0$ و $a'x + b'y + c' = 0$: (زیرا فاصله نقاط روی نیمساز

$$\frac{|ax + by + c|}{\sqrt{a^2 + b^2}} = \frac{|a'x + b'y + c'|}{\sqrt{a'^2 + b'^2}}$$

از دو خط زاویه، برابر است.)

$$\frac{|c - c'|}{\sqrt{a^2 + b^2}}$$

۱۶ فاصله دو خط موازی $ax + by + c = 0$ و $ax + by + c' = 0$:

۱۷ کاربردهای فاصله دو خط موازی در سوالات:

توضیح	شکل	مقدار قابل محاسبه
فاصله d_1 تا d_2 = ضلع مربع		مربع
فاصله d_1 تا d_3 = طول فاصله d_2 تا d_4 = عرض		مستطیل
فاصله دو خط مماس موازی = قطر		دایره

$$ax + by + \frac{c + c'}{2} = 0$$

۱۸ خطی که از دو خط موازی $ax + by + c = 0$ و $ax + by + c' = 0$ به یک فاصله است: